

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Rundskriv

Universiteter og høyskoler,
Samordna opptak,
Utdanningsdirektoratet,
Fylkesmennene,
Fylkeskommunene,
Videregående skoler,
Elev- og studentorganisasjonene

Nr.
F14-09

Vår ref
200903666

Dato
23. november 2009

Endringer i forskrift 31. januar 2007 om opptak til høyere utdanning og kommentarer til forskriften

Kunnskapsdepartementet fastsatte 31. januar 2007 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 Om universiteter og høyskoler (uhl), jf. § 3-6 og § 3-7, *forskrift om opptak til høyere utdanning* (opptaksforskriften), jf rundskriv F-08-07. Det er nå gjort endringer i opptaksforskriftens § 1-1 fjerde ledd, § 2-2 andre ledd, § 2-3, § 2-4, § 3-7 (ny), § 4-4 første, tredje og fjerde strekpunkt, § 4-7, § 4-10 andre og tredje strekpunkt, § 7-5 tredje ledd, § 7-8 sjette ledd, § 7-8A femte ledd, § 9-3 (ny), Kapittel 10 (nytt) og Kapittel 11 (nytt).

Endringene, bortsett fra § 7-8A, gjelder fra og med opptak til studieåret 2010-2011. § 7-8A gjelder fra og med opptak til studieåret 2011-2012.

Forslag om endringer ble sendt ut på høring 24. juni 2009. Kunnskapsdepartementet mottok totalt 45 høringsuttalelser med kommentarer til endringsforslagene. Endringene er gjort med utgangspunkt i høringsutkastet. Vi viser til at kapittel 10 om Falske vitnemål, falske dokumenter og dokumenter utstedt fra falske institusjoner er delvis omarbeidet etter høringen. Som en konsekvens av nytt kapittel 10 er det også gjort en endring i § 1-1 fjerde ledd.

Vi minner om at det også tidligere er gjort endringer i opptaksforskriften. Disse endringene er omtalt i rundskriv F-15-08 og F-09-09 som fortsatt gjelder.

Vi gjør oppmerksom på at forslag fra enkelte høringsinstanser om andre endringer i opptaksforskriften enn dem som er sendt ut på høring, ikke er realitetsbehandlet.

Forslag om endringer i opptaksforskriften skal i henhold til opptakskalenderen, jf rundskriv F-05-02, sendes departementet innen 15. april året før endringene ønskes iverksatt.

Kommentarer til endringene

Kapittel 1

Til § 1-1 fjerde ledd

Det vises til at det i høringsutkastet av 24. juni 2009 er foreslått ett nytt kapittel 10 i opptaksforskriften. Et stort flertall av høringsinstansene har gitt tilslutning til forslaget. For å gjøre det klart at kapittel 10 omfatter bestemmelser som retter seg mot opptak til all høyere utdanning, og ikke bare til ”grunntdanning”, er § 1-1 fjerde ledd endret. Dette innebærer at både kapittel 6 og kapittel 10 gjelder for opptak til all høyere utdanning.

Kapittel 2

Til § 2-2

Krav om at Bergenstesten må være ”bestått” etter ny vurderingsordning gjelder for søkere med opptaksgrunnlag fra land utenom Norden, jf. Nordisk overenskomst. Dette er minimumskrav som gjelder for opptak til de fleste studier. Departementet viser til at det bl.a. er fastsatt karakterkrav i norsk for opptak til grunnskolelærerutdanning og 5-årig integrert lærerutdanning, jf. § 4-7. I henhold til § 4-1 andre ledd har opptaksorganet plikt til å vurdere om annen utdanning eller dokumentasjon av kunnskaper kan godkjennes som likeverdige med de fastsatte spesielle opptakskravene. Det går videre frem at departementet kan gi nærmere regler. For opptak til studier med karakterkrav i norsk forutsetter departementet at opptaksorganene i samråd med Samordna opptak (SO) selv vurderer hvilket krav til norskkunnskaper som må stilles til utenlandske søkere som, i henhold til bestemmelsene i denne paragrafen, kan dokumentere norskkunnskaper gjennom en av de prøver som er listet.

Til § 2-3

Kravet om dokumenterte kunnskaper i norsk gjelder for søkere fra land utenom Norden som dokumenterer opptaksgrunnlag ved fremmedspråklig høyere utdanning. Dersom generell studiekompetanse er oppnådd med grunnlag i høyere utdanning med norsk eller annet nordisk språk som undervisningsspråk, kreves ikke ytterligere norskkunnskaper.

Kapittel 3

Til § 3-7

Bestemmelsen innebærer at læresteder som ønsker å tilby akvakulturstudier til søkere med relevant fagbrev, kan gjøre dette uten å søke om forsøksordning. Departementet forutsetter at lærestedene selv må informere potensielle søkere om hvilke fagbrev som vil kunne godkjennes.

Kapittel 4

Til § 4-7

Som følge av Stortingets behandling av St.meld.nr.11 (2008-2009) om Læreren, Rollen og utdanningen vil allmennlærerutdanning fra og med opptak til studieåret 2010-2011 erstattes av grunnskolelærerutdanning. I tråd med dette er navnet på slik utdanning endret.

Kapittel 7

Til § 7-5

Endringen innebærer at departementet kan overføre myndighet og ansvar for fastsetting av omregningstabeller til Samordna opptak (SO), som også vil få ansvar for å gjøre disse tabellene kjent.

Når det gjelder spørsmål knyttet til International Baccalaureate (IB) og fransk Baccalaureat (bac), vil også dette på sikt bli lagt til SO. Siden både IB og fransk bac. tilbys i det norske skolesystemet, mener departementet at elever som velger slik utdanning i videregående opplæring, har krav på en viss forutsigbarhet. Departementet forutsetter derfor at de fastsatte omregningstabeller skal benyttes ved opptak til studieåret 2010-2011. Vi tar sikte på å foreslå ytterligere endring i opptaksforskriften på dette punkt i 2010, med sikte på iverksettelse fra 2011.

Kapittel 10

Til § 10-1 første ledd:

Et vitnemål er en betegnelse på det dokument hvor det attesteres at studenten har fullført utdanning, jf. uhl. § 3-11. Vitnemålet vil være falskt dersom dets innhold har vært usant fra starten av, eller dets innhold siden har blitt manipulert eller endret på.

Et vitnemål som viser feil karakter fordi vedkommende har klaget på eksamenskarakteren og i klageomgangen fått en annen karakter enn det som fremgår av vitnemålet, er ikke et falskt dokument. Det opprinnelige vitnemålet er imidlertid ikke lenger et gyldig vitnemål, og dersom kandidaten bruker det opprinnelige vitnemålet i søknader til universiteter og høyskoler, vil dette kunne rammes av uhl. § 4-7 andre ledd. Etter denne bestemmelsen kan godskriving eller godkjenning av utdanning annulleres hvis studenten har oppnådd dette ved hjelp av falskt vitnemål eller annen form for uredelig opptreden. Etter departementets vurdering vil bruk av et vitnemål som viser feil karakter, og der innehaver er klar over dette, være "uredelig opptreden". I perioden fra klage er innlevert til nytt vedtak foreligger, vil imidlertid vitnemålet være gyldig og kan anvendes. For å unngå at utstedte vitnemål senere blir ugyldige på grunn av endret karakter, må utdanningsinstitusjonene forsikre seg om at alle eventuelle klager over karakterfastsetting eller formelle feil er ferdigbehandlet før de utsteder vitnemålet.

I situasjonen der en søker leverer en annens dokumentasjon sammen med egne søknadspapirer i den hensikt å oppnå urettmessige fordeler for seg selv, vil denne handlemåten være i strid med § 10-1 første ledd, dersom en annens dokumentasjon for eksempel er forfalsket slik at det fremstår som om dokumentene tilhører søkeren personlig. Dette vil også kunne være "uredelig opptreden" etter uhl. § 4-7 andre ledd.

Falske dokumenter er i denne sammenheng falske dokumenter som danner grunnlag for opptak, inkludert falske vitnemål. Eksempler på falske dokumenter er vedlegg til vitnemålet, slik som karakterutskrifter, TOEFL-tester, opptaksbrev, anbefalingsbrev, fortolkede oversettelser og sertifikater.

Definisjonene i denne forskrift skal ikke utvide eller innskrenke definisjonene av dokumenter i straffeloven av 2005 § 361 andre ledd og straffeloven av 1902 § 179.

Til § 10-1 andre ledd:

Dokumenter utstedt fra falske institusjoner kan i og for seg være ekte dokumenter. Det avgjørende i denne sammenheng er imidlertid om de er utstedt fra falske institusjoner, og her må det foretas en konkret vurdering av hvert tilfelle for å avgjøre om forholdet rammes av uhl. § 3-7 sjette ledd. Falske institusjoner kan være ikke-eksisterende utdanningsinstitusjoner, for eksempel der en privatperson eller et firma som ikke tilbyr noen form for utdanning, selger og distribuerer utdanningsdokumenter. Falske institusjoner vil videre være institusjoner som ikke har den nødvendige akkreditering som skal til for å tilby høyere utdanning, men som gir uttrykk for å ha slik akkreditering. Institusjoner som har eksistert og har utstedt dokumenter, men ikke lenger eksisterer, ikke vil være "falske utdanningsinstitusjoner", med mindre de har handlet i strid med lovverket. Falske institusjoner vil også være institusjoner som er "godkjent" av falske akkrediteringsorganer.

Falske institusjoner kalles også "Diploma mills". Bruk av vitnemål eller dokumenter fra "Diploma mills" vil også kunne rammes av straffeloven av 1902 § 166, hvor det fremgår at det er straffbart å avgi falsk forklaring til offentlig myndighet i et tilfelle hvor forklaringen var bestemt å avgi bevis.

Definisjonen av dokumenter som er utstedt fra falske institusjoner, gjelder denne type utdanningsinstitusjoner i både inn- og utland.

Med hilsen

Rolf L. Larsen (e.f.)
fung. ekspedisjonssjef

Gro Beate Vige
avdelingsdirektør

Kopi:
Universitets- og høyskolerådet
Nettverk for private høyskoler
Rådet for fylkeskommunale fagskoler
Forum for fagskole
Lærerorganisasjonene
Forskerforbundet
Justisdepartementet
Statens lånekasse for utdanning
NAV
VOX
NOKUT

Vedlegg 1